

12478-000 Inbjuden tävling om nytt ambassadkansli i Washington

Juryns utlåtande

Sammanfattning av juryns utlåtande och rekommendation

Vid en sammanvägd bedömning av tävlingsförslagets förtjänster och utvecklingsbarhet finner juryn att förslaget med motto Madeleine som helhet är överlägset övriga förslag.

Förslaget är vackert gestaltat med väl avvägda fasader. Förslaget representerar en god svensk arkitekturtradition som med enkla medel och medveten ljusföreling och materialval skapar upplevelserik och samtidigt raffinerad arkitektur.

Förslaget är skickligt löst i såväl detaljer, delar som helhet. Förslagsställaren har funnit väl avvägda lösningar för alla i projektet ingående verksamheter. Den välkomnande och öppna entréväningen med en magnifik utsikt. En väl löst och attraktiv konferensavdelning med en god visuell kontakt med utställningshallen i våningen ovanför. Rationella och tydliga kontorsvåningar för ambassaden. Goda möjligheter till vackra bostäder.

Juryn utser förslaget med motto Madeleine till vinnare i tävlingen och föreslår att förslaget läggs till grund för genomförande av det svenska ambassadkansliet i Washington, med den utveckling av förslaget som framgår av juryns utlåtande.

Bakgrund

Utgående från regeringens handlingsprogram för arkitektur och formgivning har SFV i samråd med Utrikesdepartementet utformat en arkitekturpolicy för byggnader och miljöer för Sveriges utrikesrepresentation.

I samarbete med UD har verket föreslagit en etablering av ett nytt svenskt ambassadkansli vid Potomacfloden i Washington DC, USA. Den valda tomten kommer att ge Sverige en mer framträdande lokalisering än de lokaler som ambassaden för närvarande hyr. Regeringen godkände förslaget i juni 2002.

Efter en prekvalificering valdes fem arkitekter av 43 som anmält intresse att delta i arkitektävlingen. De fem har alla erfarenheter av liknande projekt och hör till de främsta i Sverige.

Inför tävlingen har deltagande arkitekter och jury rest till Washington för att se tomten samt tillsammans med juryn ta del av erfarenheter från ambassadens tjänstemän samt gå igenom programmet för tävlingen

Tävlingsprogrammet har från tävlingsteknisk synpunkt godkänts av Sveriges Arkitekter.

Uppgiften att vid Potomacfloden åstadkomma en byggnad som skall innehålla ambassadkansli, utställnings- och konferenslokaler och mötesplats samt bostäder i en och samma byggnad inom en definierad plan och byggnadsvolym har av juryn betraktats som mycket krävande.

De fem deltagande arkitekterna har med stor skicklighet löst uppgiften.

Gunilla Persson

Tävlingsdeltagare och inlämning

Följande arkitekter inbjöds att delta:

Johan Celsing, Stockholm

Greger Dahlström, Malmö

Christer Malmström, Göteborg

Lasse Vretblad, Stockholm

Gert Wingårdh, Göteborg

Studieresa med seminarier i Washington genomfördes 21-28 september 2002. Programmet tillställdes deltagarna den 10 oktober och sista inlämningsdag var den 30 november. Fem förslag inlämnades i enlighet med de tävlingstekniska bestämmelserna med följande motto:

1. **Madeleine**
2. **Sediment**
3. **På podiet vid floden**
4. **River²**
5. **Svea**

Jury

Juryn har bestått av:

Christer Wadelius, ark SAR/MSA, Ordförande

Jan Thews, ark SAR/MSA

Peter Ohrstedt, ark SAR/MSA

Ulrika Bergström, ark SAR/MSA

Jan Eliasson

Rolf Bergman

Rolf Lagell

Johan Nyrén ark SAR/MSA

Thorbjörn Andersson, ark LAR/MSA

Gregory K. Hunt, Architect FAIA

Generaldirektör Statens fastighetsverk

Fastighetschef Statens fastighetsverk

Chefsarkitekt Statens fastighetsverk

Chef för projektledning, Statens fastighetsverk

Ambassadör Washington

Departementsråd Utrikesdepartementet

Departementsråd Utrikesdepartementet

Fackdomare utsedd av Sveriges Arkitekter

Fackdomare utsedd av Sveriges Arkitekter

Dean, School of Architecture and Planning,

Catholic University Of America, Amerikansk

fackdomare

Arkitekt Gunilla Persson, Statens fastighetsverk har varit juryns sekreterare. Karin Gold, Statens fastighetsverk har varit tävlingsfunktionär.

Juryn har anlitat specialist/sakkunnig från Fastighetsverkets Byggenhet i miljöfrågor.

Areasammanställningar har gjorts av förslagen, samt en jämförande ekonomisk analys.

Gunilla Persson

Juryns bedömning

Juryn har i första hand bedömt förslagen med utgångspunkt i följande kriterier:

Funktion

- Disposition/logistik
- Angöring och entréförhållanden
- Säkerhet
- Miljöegenskaper

Gestaltning

- Exteriör
- Materialval och inre gestaltning
- Landskapsplanering

Ekonomi

- Genomförbarhet
- Driftekonomi

Juryns bedömning av de fem inlämnade tävlingsförslagen

1 Madeleine

Förslaget Madeleine med sin uppglasade entrévåning möter omgivningen elegant och öppet. Den generösa trappan och vägen/rampen längs 30th Street välkomnar besökarna. Genom entrén av en urholkad laminerad glaskropp kan anas den storslagna vyn både mot Potomacfloden och Rock Creek som erbjuds när man kommit in i byggnaden.

Entrévåningens stora uppglasade utställningshall har en fin kontakt mot omgivningen men även med konferensavdelningen som är belägen i våningen under. Kontakten sker genom den stora öppningen i bjälklaget där trappan löper längs fasaden mot väster och Rock Creek, och landar i vattenspegeln/näckrosdammen som ligger både innanför och utanför fasaden. Konferensavdelningen är mycket väl löst och erbjuder både en attraktiv konferensmiljö och goda förutsättningar för en professionell drift med bland annat den dolda servicegången.

Skyddsanordningen för högvatten (flood protection) är raffinerat löst, koncentrerad till en öppning med vindbryggor som fälls upp vid högvatten. Normalt fungerar vindbryggorna som en del av gångstråket längs Rock Creek, en nyskapande lösning på en för platsen känt problem.

Även ambassaddelen har en enkel och tydlig lösning. Dock måste utrymmet direkt efter ambassadentrén, där även trappan upp till övre våningen ligger, göras generösare då den även fungerar som "lobby" för ambassadens stora konferensrum.

En av utrymningstrapporna leder ut via en bro ovan näckrosdammen mot Rock Creek. Juryn föreslår att utrymningsvägen studeras vidare.

Byggnaden är uppbyggd som en glaslåda på pelare med en "gördel" som inrymmer bostädernas balkonger. Glaset i fasaden är screentryckt och trycket blir tätare ju högre upp man kommer. Bakom glaset är fasadmaterialet ljus trä.

"Gördeln" eller balkongerna föreslås utförda av laminerat glas med ett träfaner mellan glasskivorna för att åstadkomma en känsla av trä, alternativt helt gjorda av trä. Juryn känner viss tveksamhet till den laminerade glaslösningen men även till naturligt trä i det aktuella klimatet och vidare studier av genomförbarhet måste ske.

Gunilla Persson

Hela tomten har tagits i anspråk som en fortsättning av den befintliga parkanläggningen. Sex ”trädgårdsterrasser” har anlagts med svenska biotoper som utgångspunkt. Från Ölands Alvar till en terrass i ljus sten att symbolisera det svenska vinterlandskapet. Juryn fann förslaget i denna del något överarbetat och förordar förenklingar.

2 Sediment

”Sediment” är väl utformat med en säker förankring i platsen.

Förslagets stora vattenspiegel dramatiserar mötet mellan strandpromenaden och ett framtida parkstråk utmed Rock Creek på ett tilltalande sätt. Vattenspegeln med sin historiska anspelning utgör en elegant säkerhetsavgränsning och skänker entrén mot Potomacfloden en viss monumentalitet.

Fasadutformningen är välgjord och byggnaden har en både självständig, samtida och tidlös prägel. Frågetecken har satts för hur den stora utkragande balkongskivan mot söder klaras rent statiskt. Byggnadens utvändiga klarhet motsvaras inte fullt ut i den inre organisationen. Entréhallens uppdelning har inte bedömts som helt övertygande och kontakten med konferensavdelningen borde ha varit starkare.

Konferensavdelningen har dock möjlighet att bli mycket attraktiv genom nära kontakt med både Rock Creek och Potomacfloden samt med glittret från vattenspegeln längs fasaden.

Förslagsställaren har gjort ett intressant försök att ge ambassaden direktkontakt med takterrassen via en lång rak trappa. En ambivalens finns i bedömningen av värdet av den avskärande trappan.

En rik variation av olika bostadstyper har redovisats bl. a. med separata hissar och med en tilltalande utformning av entrékorridorerna med dagsljus från takterrassen. Utrymningsvägar kan dock ej utformas med spiraltrappa enligt bestämmelser i Washington.

Förslagets akilleshäl är det medvetna avsteget från den givna stadsplanen. Avsteget ger inte byggnaden några fördelar eller egenskaper som ej hade kunnat uppnås inom planens ram. Avsteget blir därför svärmotiverat och skulle troligen omöjliggöra ett genomförande.

3 På podiet vid floden

”På podiet vid floden” har en mycket intressant miljöprofil, som är tydligt avläsbar i den yttre gestaltningen.

Förslaget har möjlighet att nå upp till den högsta nivån i det amerikanska miljöklassningssystemet LEED. Detta är en egenskap som kan ge byggnaden mycket ”good will”, och exponera Sveriges ambitioner inom miljöområdet.

Den strama glasfasaden med sina solcellselement och horisontella solavskärmningar kontrasterar på ett spännande sätt mot takterrassens högvuxna gräs.

Situationsplanens markbehandling är knapphändigt redovisad men stämmer väl med förslagets idé att lyfta upp huset på ett podium med skarpa kanter mot omgivningen. I stället för att byggnaden tar stora delar av tomten i anspråk tillåts parkens stora grösytor komma ända fram till fasaden. Ingen halvprivat zon skapas närmast byggnaden. Detta och det upplyfta svarta podiet ger byggnaden en mindre välkomnande och inbjudande attityd mot omgivningen.

Ambassadvåningarna har givits en elegant och bra grundstruktur med två öppningar mellan huvudplanen som ger luftighet och underlättar orienteringen.

Placeringen av kafeterian i ett undre plan utan visuell kontakt med de övre planen gör att den förlorar en möjlighet som naturlig inre mötesplats.

Gunilla Persson

Entré med utställningshall och konferensavdelningen i det undre planet har bedömts som mindre väl löst. Entréhallens ”knixighet” gör att den kan upplevas som trång i vissa passager. Även i konferensavdelningen är foajéutrymmena delvis trånga, särskilt där den mycket breda trappan landar i den tvärande passagen från gatuentrén.

Konferenscentrets attraktivitet hade säkerligen kunnat höjas betydligt om en exponering mot Potomacfloden och en bättre grundstruktur hade åstadkommit.

Takterrassens suggestiva utformning har uppskattats, även om det säkerligen inte är önskvärt att i alltför stor omfattning avstå från utsikten mot Potomacfloden och Rock Creek.

Förslaget har som helhet rönt stor uppskattning hos juryn med sin raffinerade och unika miljöprofil.

4 River²

Förslaget ”River²” redovisar en stilig och stundom nästan monolitisk byggnad i svart diabas och glas. Fasaderna är skulpturalt utformade med ett spel mellan sammanhängande täta respektive öppna ytor. Fasaden mot Rock Creek är öppen och glasad, mot 30th Street tät och massiv. Bostadsvåningarna är dock öppna bakom ett sammanhängande, stort glasparti.

Huvudentrén ligger rakt mot söder, längre bort från 30th Street än i något annat förslag. Där breder också ett större entrétorg ut sig med inslag av planteringar och murar. Mot norr veckar sig glaspartier och vetter mot en formellt utformad trädgårdsanläggning. Kontorsdelen är välstuderad med ljusa rum och ett intressant inslag av ljusschakt vilket förbinder kontors- och konferensdel. Konferensdelen är öppen och uppdelad på två plan. Takterrassen har fått en genomtänkt utformning med vajande ettåriga växter och vistelseytor som på en förhöjd plattform.

Juryn menar att byggnaden ger ett elegant men monumentalt intryck, stundom gränsande till dramatiskt, som känns något främmande för en svensk ambassad. Fokuseringen på fasadutformningen har dessvärre påverkat den inre organisationen på ett sätt som många gånger är olyckligt, exempelvis på den södra sidan där den värdefulla utsikten mot vattnet har slutits i ett stort parti som bl.a. innefattar ambassadörens rum. Den nedre utställningsdelen består av stora ytor som kan vara svåra att utnyttja och delvis saknar fasadkontakt. Den okonventionella placeringen av huvudentrén följer inte programkravet att entrén skulle ha kontakt med 30th Street. Avsteget ger enligt juryns bedömning inga fördelar.

5 Svea

Förslaget ”Svea” redovisar en byggnad som för ambassadvåningarna har olika karaktärer åt de fyra väderstrecken, medan de två bostadsplanen har getts en egen karaktär. Mot 30th Street är ambassadvåningarnas fasader relativt slutna med fasad av kalksten och långa fönsterband med burspråk och träinslag. Mot söder och floden består fasaden av två skikt: bakom ett yttre skikt av glas återfinns en volym klädd med trä, likt en möbel vilket juryn bedömer ger en skandinavisk prägel som är intressant. Byggnaden annonseras mot vattnet med denna speciella utformning. Mot öster öppnas huset med en två våningars sammanbindning i glas som anknyter till en generös terrass invid Rock Creek. Norra fasaden har fönsterband med en veckad indragning mot en formellt utformad *Sunken Garden*.

Lägenheterna är etagevåningar med möjlighet till indragna balkonger.

Ambassadens huvudentré ligger mot 30th Street. Från den samlande entrén nås kontoren en halvtrappa upp samt konferensplanen en trappa ner. Kontorsutrymmena har en välgörande klar och enkel uppläggning med stor luftighet mot trapphuset och vid det utskjutande matrummet. Konferensdelen är välstuderad och elegant och vetter mot floden samt mot Rock Creek. Marken är urgröpt mot dessa riktningar vilket bl.a. möjliggör den stora terrassen i öster. Mot söder har detta resulterat i en gradängliknande trappning med plats för samlingar och utställningar.

Gunilla Persson

I byggnadens arkitektoniska uttryck har juryn inte känt sig övertygad av fasadens starka uppdelning mellan ambassad och bostadsdel, vilket i förslaget förefaller svårförenat. Huvudentrén är intetsägande och dess placering har gett en rad nackdelar. Den inre ambassadentrén känns kyffig, liten och trång samt saknar såväl utsikt som kontakt med utställning. För att nå denna behöver man passera kaféet vilket är svårmotiverat. Urgröpningen i söder får byggnaden att ligga som i en grop med begränsad utsikt från utställningshallen.

Juryns sammanfattning

Juryn utser förslaget med motto Madeleine till vinnare i tävlingen med beaktande av vad som juryn anfört i sitt omdöme ovan vad gäller;

- vidare studier av tekniska lösningar för laminerade glas med mellanliggande faner eller naturligt trä, alternativt finna annan lösning
- vidare studier för att inarbeta miljöanpassade lösningar
- översyn av ambassadens entréplan
- översyn av hissarnas funktion och eventuellt flytta lasthissen något
- översyn av utrymningstrappans avslutande del i form av balkong/bro
- bearbeta markbehandlingen

Juryn föreslår att förslaget läggs till grund för genomförande av det svenska ambassadkansliet i Washington.

Stockholm den 6 februari 2003

Christer Wadelius (ordf.)

Thorbjörn Andersson

Rolf Lagell

Rolf Bergman

Johan Nyrén

Ulrika Bergström

Peter Ohrstedt

Jan Eliasson

Jan Thews

Greg Hunt